

Bu sabahki haberler

Tulanın garbinde vaziyet ciddi

Londra, 22 (A.A.) — Sovyet Rusya'daki harp hakkında alınan haberlere nazaran Almanların Moskova cephesi ve Rostof'taki tazyiklerini devam ettirmektedirler.
Moskova cephesinin muhtelif noktalarında şiddetli muharebeler cereyan etmektedir.
Dün gece Moskova radyosu, Tulanın garbinde ciddi bir vaziyetin teahhüdünü bildirmiştir.
Buna karşı Rus sözcüsü Almanların yarma hareketi teşebbüslerinde muvaffak olamadıklarını söylemiştir. Rostof cephesinde değişiklik yoktur.

Stalin "Düşmandan esir almayın," diyor

Vişi, 22 (A.A.) — D. N. B. nin Stockholm'den öğrendiğine göre Stalin ordu ve halka bir mesaj göndererek harplerde artık esir almamaları lüzumunu bildirmiştir.

Bu sabahki Sovyet tebliği

Moskova, 22 (A.A.) — Bu sabahki Sovyet resmi tebliği:
21 Teşrinisânında tekmlî cephelelerde şiddetli muharebeler cereyan etmiştir. Muharebeler bilhassa Moskovanın garb ve cenubunda: Tula, Volokolamsk Rostof'ta çok şiddetli olmuştur.
Çarşamba günü 65 düşman tayyare tahrib edilmiştir.

Libya'da vaziyet İngilizlerin lehinde

Kahire, 22 (A.A.) — Salâhiyyettar bir menbâdan bildirildiğine göre, Libya'daki harp insiyatüvü İngilizlerin elindedir.
Rommel'in vaziyeti şimdi daha fevkalade.
İngiliz kara ve hava kuvvetleri arasında sıkı işbirliği olmuştur.
Rommel yalnız bir ricat hareketi yapmaktaki kalmamış aynı zamanda bir yarma hareketine de teşebbüs etmiştir.

Mihverin Libya'daki yarma hareketi

Kahire, 22 (A.A.) — Salâhiyyettar bir menbâdan bildirildiğine göre mihverin tank kaybı, İngilizlerin kaybının üç mislidir.
Alman kumandanı Rommel bir yarma hareketi yapmağa teşebbüs etmiş ise de vaziyeti hiç de müsaîd değildir.
Kahire, 22 (A.A.) — Salâhiyyettar bir menbâdan bildirildiğine göre, Almanlar şimdiye kadar zırhlı kuvvetlerinin yarısını kaybetmişlerdir.

Amerikan Japon müzakereleri "izahî safha," da

Londra, 22 (A.A.) — Vasingtondan alınan bir habere göre Amerika ile Japonya arasında yapılmakta olan müzakereler hakkında mütealese söylenen Cordell Hull bu müzakerelerin henüz izahî safha da bulunduğunu bildirmiştir.

Rusyada İngiliz tankları kullanılıyor

Londra, 22 (A.A.) — Dün Moskova'dan alınan habere nazaran son İngiliz tankları Rusyaya gönderilmiş olan İngiliz tankları medh edilmiştir. Bu tankları Rus mürettebatı tarafından idare edilmektedir. İlk defa olarak bunlarla düşmana hücum yapılmıştır.

Amerikan ressamlarına göre Libya'da Alman ve İngiliz zırhlı kuvvetleri arasında bir muharebe

Libyada İngiliz taarruzu

Tebliğlere göre Libyada vaziyet

İngilizler Almanlardan yüzlerce esir aldıklarını bildiriyorlar

Yüzden fazla tank tahrib edildi

Almanlar da mukabil taarruz devam etmektedir, diyorlar

Kahire, 21 (A.A.) — Ortaşark İngiliz umumî karargâhının bu akşamki tebliği:
Sirenaik'de muharebe, dün öğleden sonra ciddi surette başlamıştır. Bundan evvelki iki gün zarfında yaptıkları süratli ilerlemeleri neticesinde, zırhlı kuvvetlerimiz, 20 (Devamı 5 inci sayfada)

BÜYÜK MEYDAN MUHAREBESİ BAŞLADI

Muvasala yolları tehdid altında

Kahire, Almanlar 104 tank 33 zırhlı otomobil kaybettiler diyor

Kahire 21 (A.A.) — Binağzi muharebesi Perşembe günü öğleden sonra başlamıştır. Zırhlı kuvvetlerimiz 20 Sontesrinde Sidi Rezek civarında harbe iştirak etmişlerdir. Almanlar, 70 tank ve 33 zırhlı otomobil kaybettikten sonra yüzlerce esir bırakarak çekilmişlerdir.

19 Sontesrin günü yapılan ilk hareket esnasında düşman bizim 20 tank kayıbımıza mukabil 26 tank zayi etmiştir.
(Devamı 5 inci sayfada)

Alman tebliği Merkezde yeni ilerleme kaydedildi

Berlin 21 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği: Donetz havzasında ve cephenin merkez kesiminde cereyan eden muharebeler esnasında yeni ilerlemeler kaydedilmiştir.
(Devamı 5 inci sayfada)

Piyasada görülen bir insafsızlık misali

Yukarıdaki fotoğraflarda, iki tatilci dükkanının camekanlarını süslüyor (Devamı 6 ncı sayfada)

Bir muharrir yaptığı röportajda, adliye koridorlarını Balıkpazarına benzetiyor.
İhtikâr suçularının çoğunun anlatılmak istemiştir.

Bir vapurumuz daha Karadenizde torpillenerek battı

Batan 550 tonluk "Yenice," vapurundan yalnız iki kaptan kurtulabildi

Hükümet tahkikata başladı

Ankara 21 (A.A.) — İstanbul İlimler Bakanlığı tarafından tahkikat başlatıldı. Haber aldığımız göre, batan «Yenice» vapurunun iki kaptanı ve 11 Vasilikos açıklarında torpillenerek batmıştı. Bu babda tahkikatın başlatılması, gemideki kaptanların kurtulmuş olduğunu göstermektedir. Gemi, 9 ay kızkakta kalmak suretille hemen yeni denilebilecek bir hale getirilmiştir. Gemi Ali Kazancı isminde bir zata ait bulunmaktadır. (Son Posta)

Kuyuya atılan tüccar

Cesed dün de çıkarılamadı, kuyunun suyu boşaltılamıyor, bugün tekrar uğraşılacak

Katil dün yeni itiraflarda bulundu

KUYUNUN SUYUNU BOŞALTILMAYI HAZIRLIK

KATILIN BİR AKRABA SİNİ İSTİCVAP

MUHİRLERDEN BİRİNİN İZAHATI

Son Posta objektifinin dün vak'a mahallinde gördükleri

Kılgın bir tüccarın feci bir şekilde öldürülmesi neticelenen cinayetin tahkikatına adliye ve zabıtaca dün devam edilmiştir.
Vak'anın tahkikatını idare eden müddeiumumi Turgud Oktay dün de beraberinde cinayet masası memurları olduğu halde Beyoğlunda İstiklal cad. desindeki Ahtar apartmanına gitmiş, cesedin kuyudan çıkarılması işle meşgul olmuştur.
İftaiyenin bütün gayretlerine rağmen dün de kuyunun suyunu tamamı boşaltmak kabül olamamıştır. Kuyunun ağız 50 santim kütünde olduğundan içeriye dalga indirmek de mümkün görülmemiştir.
Dünkü ameliye sırasında beline bir ip bağlanarak kuyuya indirilen bir işçi suya dalmak suretille dipten bir miktar taş çıkarmağa muvaffak olmuştur.
Suyun üstüne çıkması için katil (Devamı 6 ncı sayfada)

Hergün

General Veygandın Azli dedikoduları

Ekrem Uşaklıgil

General Veygand Fransız hükümeti tarafından Afrika toprakları için mütarekeyi müteakib ihdas edilmiş olan umumî murahashak vazifesinden geri alındı.

General Veygand'ın mağlûbiyeti müteakib mütareke mukavelesi'nin hükümleri haricinde tamamen serbest bırakılmış olan Afrika topraklarını içten ve dıştan gelecek muhtelif cereyanlara karşı bir birlik halinde muhafaza etmek gayesiyle hususî surette ihdas edilen bu vazifeden hangi sebeplerin tesiri altında geri alınmış olduğunu tayin etmek güçtür.

Londradan gelen telgraflara bakılacak olursa Fransa hükümeti bu mühim kararı verirken Almanyamın çok şiddetli bir tazyiki altında hareket etmiştir, Almanya da bu tazyiki gayet sarıh bir hedef takib ederek yapmıştır. Bu hedef Mısır'dan hareket eden İngiliz orduları Trab-lusa dayanmadan evvel Afrika topraklarını Mihvere bağlamayı temin etmek maksadıyla mühim miktarda Mihver ajanlarının Afrika topraklarına geçirilmesini temin etmek, aynı zamanda da garbi Afrika sahiflerinde İngiliz - Amerikan deniz nakliyatını işkâl etmek üzere deniz ve kara üsleri vücutte getirmektedir.

İngilizler Mihvere atfedilen bu plânın general Veygand'ı umumî murahashak vazifesinden uzaklaştırarak tahrib sahasında muvaffak olup olmayacağı hakkında şüphe olup bir hüküm vermekten çekiniyorlar, buna mukabil bu vaziyet karşısında kendilerinin itihaz edecekleri tedbirin ne olacağını anlatıyorlar:

Son görüşlere ginceye kadar Fransız Afrikasının dış memleketten bir miktar yiyecek almasına müsaade ediyor, Fransız Afrika'sından Fransız ana vatanına ufak gemilerin gidip gelmelerine de göz yumuyordu. Yeni vaziyet karşısında abluka sıkılaştırılmaktadır.

Hatırlarda olduğu üzere amiral Darlan iki Fransız sahili arasında Fransız gemilerinin sefer yapmalarına münaaat edilmesine silâhla karşı koyacağını ilân etmiş, bu kararı takib eden günler içinde de Fransız gemilerine refakat eden Fransız torpidoları ile İngiliz mü-rakabe gemileri arasında ufak tefek bir kaç müsademe vukua gelmişti. İngilizler şimdi amiral Darlan'ın vaktile ileri sürülmesi, fakat her iki tarafın da çekingen davranması üzerine sahasız kalmış olan bu tehdidî ablukanın sıkıştırılması neticesinde filen tatbik etmeğe cesaret edemeyeceğini söylüyorlar.

İngiliz matbuatının gerek general Veygand'ın umumî murahashaktan geri çekilmesi sebebi üzerinde, gerekse amiral Darlan Fransız gemilerini kuvvetle muhafaza ve himaye edeceği tehdidî tatbik mevkiine koyamayacağı düşüncesinde yanılıp yanılmadıklarını pek yakından göreceğiz. Yalnız bu münaasetle Reuter ajansının tebliğ ettiği uzun bir telgrafın sonuna sıkışmış bir cümle vardır, ki İngiliz matbuatının general Veygand'ın umumî murahashaktan geri alınması için verilmiş olan kararın ilk şartları içinde ne gibi ümidlerle kapılmış olduğunu gözlemlemek için bilmemden dik-bende okunmaya değeridir. Bu cümle de aynı şudur:

«Bir çok müşahideler, general Veygand'ın, azlini hiç bir aksaklıkla karşılamayacağına hayret etmekteyizdir.»

Demek oluyor ki, İngiliz matbuatı, yahud İngilizlerde yaşayan bir taraf müşahideler general Veygand'ın Fransız hükümetini dinlememesini, Afrkadaki ordunun başına geçerek ikinci bir ayrılık cereyanı uyandırmamasını, hattâ İngiliz blokuna iştirak etmesini beklemişler, ümid etmişlerdi. İşte yanıldıkları nokta bu olmuştur. Filhakika general Veygand hükümetin emri-

Resimli Makale:

Zor beğenmeyi bir kusur olarak görenler, zor beğenene istihfaf ile bakırlar vardır, hakikatte zor beğenmek makul bir haddi geçtiği zaman huysuzluk halini alır, muhtî rahatsız eder. Netice itibarile zor beğenenin de zararına çıkar, fakat zor beğenmek esasa dayandığı, makul bir haddede kaldığı, muhatapı üzmediği takdirde görgü ve bilgi derinliğinden ileri gelir.

Önüme çıkan her şeyi beğenen, seven, takdir eden, her söyleneni muvafık bulan adam görgüsü derinlememiş, bilgisiz artmaması, tefrik ve temyiz kabiliyeti incelmemiş, kendisine muhakeme kabiliyeti gelmemiş olan basit düşünceli bir adamdır. Bu adamda ne işiyen dimağ, ne de kendisini gösteren irade kuvveti vardır. Böyle bir adam ile küçük bir çocuk arasında hiçbir fark bulamayız.

Şehir Haberleri

Dans dershaneleri birer kültür müessesesi midirler?

Buraların lübiyat resminden muaf olması teklifi Şehir Meclisinde uzun münakaşalara sebep oldu

Şehir Meclisi dün saat 15 te, reis vekili Abdülkadir Karamürselin reisliğinde toplanmıştır. Geçen celseden kalan bazı raporların okunmasını müteakib ruznamede bulunan muhtelif maddelerin müzakere-leri yapılmıştır.

Bilâhare, Türk Hava Kurumunu menfaatine nakil vasıtalarına onar para zam yapılması hakkında, bir müddet evvel Dahiliye Vekâletine gönderilen teklife verilen cevab okunmuştur. Vekâlet bu teklifin ancak yeni bir kanunla kabul edileceğini ve şimdilik böyle bir kanun vazına da imkân olmadığının istenilen zaman yapılamayacağını bildirmiştir. Dahiliye Vekâletinden gelen tekerinen okunmasını müteakib dans dershanelerinin birer kültür müessesesi olması dolayısıyla buraların lübiyat resmine tâbi tutulmaması hakkında yapılan bir teklif etrafında müzakerelere başlanmıştır.

Azadan bir kısmı bu teklife şiddetle itiraz etmiş, ve münakaşalar olmuştur. Bu arada Halid Kitabacı demiştir ki:

«Buraları nasıl küçük müessesesi olabilir? Buralar bilâkisi okullardan kaçan genç çocuklarımızı harab eden birer mikrob yuvasıdır. Buraları resminden istisna etmekle daha fazla çoğalmalarını temin etmiş olacağız.»

Neticede bir çok münakaşalar dan sonra teklif tekrar teklif edilmeğe üzere müllkiye ve maarif encümenlerine havale edilmiştir.

Bilâhare, Meclisin Salt günü tekrar toplanması karar altına alınarak celseye nihayet verilmiştir.

Parmakları kesilen işçi

Cibaliye, Safr Akif caddesinde 35 numarada oturan Reşad, dün Karanürsel fabrikasında işle meşgul olurken dikkatsizlik neticesinde elini makineye kaptırması, parmakları kesilmiştir.

Yaralı işçi tedavi edilmek üzere hastaneye kaldırılmış, kaza etrafında tahkikata başlanmıştır.

ni dinlemek söyle dursun, Afrika'dan ayrılmaya strada neğrettiği beyannamelerde Fransayı ancak tam ve mutlak bir birliğin kurtaracağını ehemmiyetle kaydetmiştir ki; hakikat de bu noktadadır.

Ekrem Uşaklıgil

Resim ve fotoğraf sergisi

Beyoğlu Halkevinden:

Amatörlere mahsus resim ve fotoğraf sergisi hazırlanmış ve başlanmıştır. Bu sergide ve Ankara'da C. H. P. Genç Sekreterliğince açılacak umumî sergide derece kazanacaklara mükâfat verilecektir. İştirak etmek isteyenlerin fazla malumat almak üzere Halkevi-mize müracaat etmelerini ve eserlerini göndermelerini rica ederiz.

Üç muhtekir iki sene sürgün cezasile Yozgada gönderiliyor

Yapağı ihtikârından suçlu bulunan İhsan ve Zeki Sarıbekir kardeşler ortakları hakkındaki karar tasdik edildi

Bir müddet evvel Galatada Ömerâbid hanında zahire ve yapağı tüccarı İhsan Sarıbekirle biraderi Zeki Sarıbekir ve şerikleri Kleolos Kabasakal yaptıkları ihtikârdan adliyeye vermişlerdir.

Suçlular, kilosı 81 kuruşa satılmaması icab eden 20 ton yapağıyı 97,5 kuruştan satmak istemişler, fakat tertib edilen bir cürümüşahad sonunda yakayı ele vermişlerdir.

Asliye 2 nci ceza mahkemesi üç ihtikâr suçlusunu da duruşmaları

sonunda 2 şer sene müddetle Yozgada sürgün, 500 er yüz lira ağır para cezasına mahkûm etmiştir.

Mahkemeyi Temyiz bu kararı tasdik etmiştir. Bunun üzerine zabita hükmün infazı için dün İhsan Sarıbekiri bulmuş ve adliyeye teslim etmiştir. Mahkûm bugün Yozgada sevkedilecektir.

Diğer iki suçlunun ise Ankarada oldukları anlaşılmıştır. Onlar da bir kaç güne kadar yakalanarak, haklarındaki karar infaz olunacaktır.

Sahte antika eşya yapıp yüksek fiatla satıyorlarmış

Şehirde bir takım kalpazanların sahte antika eşyası yapıp yüksek fiatla satıyorlarmış. Bu nevi eşyaları toplayanlar ve koleksiyon meraklıları son günlerde piyasada sahte antika eşyalarının çoğaldığından şikâyet etmekteydiler. Bilhassa bazı antika para, antika heykel, antika matalyon, antika fresk gibi san'at kıymetli olan eşyalar yeniden bulunmuş veya meydana çıkarılmış diye ortaya sürülmektedir. Bu gibi maddeleri satanlar görüldüce ihtikâr yapan tüccarlar gibi millî koruma kanununa göre tecziyeleri istenmektedir.

Çimento satışları serbest

Hükümetçe görülen lüzum üzere, ne çimento satışlarının memleketin her tarafında eskisi gibi serbest yapılmasına karar verilmiştir. Dahiliye Vekâletince telefonla vilâyete verilen emir üzerine dün sabahtan itibaren şehirdeki muhtelif çimento fabrika ve müesseselerinde serbest satışlara başlanmıştır.

Sümerbank mamulâtı memurlara nasıl tevzi edilecek

Sümerbank fabrikaları mamulâtının, resmî ve hususî bütün müesseselerdeki memurların ihtiyacı için karşılayacak şekilde tevzi karrarlaştırılmıştır. Yapılan yeni tevziat projesine göre, resmî ve hususî bütün müesseselerde çalışan her memur gerek kendisi ve gerek ailesi efradı için nüfus başına dört metre bez, basma ve mümasili mensucattan alabilecektir. Bunun için de evvelâ Yeri Mallar Pazarı Müdürlüğüne müracaat ederek bir fiş alınacaktır. Bu fişle Yeri Mallar Pazarları satış şubelerinden mal almak mümkün olacaktır. Bu proje Sümerbank umum merkezine gönderilmiştir. Muvafık görülüp tasdik edilirse hemen faaliyete geçilecektir.

Bir muhtekir tevkif edildi

Sirkecide ziraat âletleri satan Hamparsun Terziyan isminde bir tüccar, 75 kuruşa satılmaması icab eden 75 adet pulluğu 250 şer kuruştan satmış, yakalanarak adliye-ye verilmiştir.

Suçlu, dün asliye 2 nci ceza hâkiminin kararı ile tevkif edilmiştir.

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

İki kişi konuşuyorlardı:
— Hamlet davasının ikinci celsesi ne zaman?
— Pazartesiye.
— Saat kaçta?
— 14 de.
— Gidelim mi?

— İmkânı yok. İçeri giremeyiz. Kapının önünde binlerce kişi toplanıyor!

— Kolayı var. Sabahtan biraz ekmeğin peynir alır, paket yaparız. Güler mahkemede 14 e kadar otururuz.

İSTER İNAN İSTER İNANMA!

Hiçbir şey beğenmeyenler

Sabahtan Sabaha:

Şu zamanda lise Talebesi olsaydık!

Burhan Cahid

Biz futbol topu ile kadın resminin yasak olduğu bir devirde okuduk. Mektebin bahçesinde bile uslu durmanın, hareketsiz kalmanın ahlak numarası kazandırdığı zamanda talebelik ettik. Mektebe hayal gibi girer gölge gibi çıktık. Aldığımız terbiye formülü şu idi:

— Çabukluk ve uslu durmak!

Bu formül ilköğretimden son mektebe kadar yakamızı bırakmadı. Hattâ az çok serbest tahsil devresi olarak Mülkiyede bile bunun tesiri altında okuduk. Tatil günlerimiz bile yeni başlayacak ders yılına hazırlıkla geçti. Çok şükür mankafa okumadan muayyen tahsil devrelerini atlattık. Ne müzakerecimiz vardı, ne başka yardımcımız. O zamanın hocaları da derslerini takrir eder, çıkıp giderlerdi. Anlamadığımızı veri sormak bile ayıp sayılırdı. Mülkiyede ter biyıklı delikanlılar olduğumuz halde mekteb nizamı bizi kalıp halinde tutmuştu. Bunun la beraber işte aşağı yukarı okur yazar adamlar olduk. Bizim sınıfın yarısı vali, yarısı mebus, hattâ için de vekil olanlar da var.

Şimdiki tahsil sistemine bakiyoruz. Muallim tatlı dilli bir arkadaş, mekteb adeta bayram yeridir, dersler zekâyı ve hafızayı doldurmayan bir sinema şeridi. Tatiller denesiz birer bitmeden birer başlıyor. Futbol topu küreli müesseseme gibi tedaris vasıtaları arasında, her sınıfın ayrı voleybol, basketbol takımları, atlet ekipleri var. Hattâ bazı mekteplerin sinemaları bile var. Bu kadar serbest muhitte, böyle bol öğrenme vasıtaları içinde cahil kalmak bizim o kadar ağır baskı altında mankafa olmayışımız kadar garibdir.

Burhan Cahid

Ziya Günün varisleri verileni Üniversitelerden geri istemiyorlar mı?

Servetinin büyük bir kısmını Üniversite ve Darülsafakaya terkeden merhum doktor Ziya Günün vasiyetnamesinden doğan ikinci bir davaya da asliye altıncı hukuk mahkemesinde dün başlanılmıştır.

Dünyü celsede, verseyey ve Üniversiteyi temsil eden vekiller hazır bulunmuşlar ve mahkemede verdikleri dava arzualihinin münderi-catını şifahan tekrarlamışlardır.

Verese vekilleri, vasiyetname yerine geçen vesikatin tekemmül etmiş bir sened sayılmayacağını, binaenaleyh iptali lâzım geldiğini ileri sürmüşlerdir. Bu arada mahkemenin bir ilim ve irfan müessesesine terkedilen bir şeyi almak istemeyenlerini de ilâve etmişlerdir.

Karşı taraf vekilleri ise bu iddiaları reddederler, vasiyetnamenin kanunî ve muteber bir vesika olduğunda ısrar etmişlerdir.

Muhakeme, her iki tarafın delillerini ilâz etmesi için talik edilmiştir.

Elektrikçilik kursu

Beşiktaş Halkevinden:

Ehliyetnameleri olmayan elektrikçilerimize ehliyetnamelerini alabilmeleri hususunu düşünün Halkevimize bir elektrik kursu açacaktır. Talib olanların bir hafta zarfında 2 den 8 e kadar kayıtlarını yaptırmak üzere idare memurluğuna müracaatları.

MEVLÜDU ŞERİF

Radyolin dış macunu sahipleri Necip ve Cemil Akar kardeşlerin pederi müteveffa BAY HÜSEYİN AVNİ AKAR'ın vefatının kırkıncı gününe tesadüf eden 25 Teşrinvasani 941 Sah günü öğle namazını müteakib Beyazid camii şerifinde merhumun ruhuna ithafen mevlüdü nebevî kıraat ettirileceğinden bil-cümle ihvanı dinin teşrifleri rica olunur.

TAKVİM 2inci Teğrin

İlmi sene	22	Arabi sene
1357	Cumartesi	1360
İnci Teğrin	Reval sene	Kasım
9	1941	15
GÜNES	Zilkade	İMŞAK
S. D.	S. D.	S. D.
6 56	5 12	12 26
2 10		
Öğle	İkindi	Akşam
S. D.	S. D.	S. D.
12 00	14 31	16 46
17 14	19 46	21 15

Büyük bir memleket davası

Önümüze tarihî bir fırsat çıkmıştır istifadeyi bilelim!

Yazan: Ahmed Hamdi Başar

terketmek kâfidir. Binaenaleyh tam bir serbesti; tipki Avrupalı ve Amerikanın teknik inkilâbı yaptığı zamanki gibi her noktadan tam ve mükemmel bir liberalizm. Böyle bir rejimin, kendisine tarihî şans tevccüh etmiş bir memlekette ne havsala almaya kadar büyük işler yaratacağını Avrupalının ve Amerikanın tarihi bize göstermektedir.

Liberalizm buhran halinden kurtulan, ilerleme imkânlarına tarihî şans dolayısıyla nail olan memleketlerde, yani tarihin refah ve sükûn devrelerinde ortaya çıkan fikirlerden biridir. Nitekim garbi Avrupada ve şimali Amerika'da bu fikirler tam zamanla, merikada bu fikirler tam zamanla, rında, o memleketlerin refah ve sükûn devrelerinde meydana çıkmış, ilmini ve ahlakını yaratmıştır. Fakat aynı zamanda o fikirler, bugünkü kârışık, ihtilâfî, tezadı ve içinden çıkmaz dünyayı da yaratmıştır. Eğer önümüzde bizim bir laboratuvar gibi inceden inceye tetkik fırsatı bulduysak, bu tarih halkası, kan ve ızdırınlarımız bu tarih yüksek mertebesinde, refahın en mühim uçuşuna, besine çıktığı gün en mühim uçuşuna, bizde de bugün hürriyet inkilâbı yapmaktan başka yol olmayacaktır. Eğer vaziyet böyle olsa idi istihşalâtı çoğaltmak, refah seviyesini yükseltmek, şunu yapmak, bunu yapmak gibi meşriyetin ve liberalizmin tesis kâfi gelecekti. İnsanlar ateşe atılan böcekler gibi şursuz hareket etmedikçe, kendilerine sonunda mühim bir felâket getirecek olan bir yoldan bugün gidemezler. Binaenaleyh biz de davamız için ferdilere muhtak serbesti veremeyen düşünen bir fikirden hiçbir fayda tasavvur edemeyiz.

Fakat garbda liberalizmin yaptığı bunca müesseseler varken, onun vâsil

olduğu felâketli neticeye bakarak korkmak, bundan kaçmak acaba her noktadan doğru bir hareket midir? Bu, bir adamın öldüğünü görerek sonunda ölecek diye çocuk yapmama, ya benzemez mi? Avrupalının bugünkü felâketine liberalizmin sebep olduğu, nu yüzde yüz isbat etmek te mümkün değildir. Bu vahşî ve hazin neticeye liberalizm değil, bilakis onun tam tatbik edilememesi sebep olmuştur. Nasıl ölecek diye çocuk yapmamak, nasıl kaza çıkardı diye otomobili bırakmak akılsızca bir hareket ise, garbdaki liberalizmin sonunda bir felâket doğduğuna hükmedip liberalizmden uzaklaşmak da öylece idrakimizin almayacağı delilliklerdendir.

Yazılarının uğrayacağı mukadder hücum ve en kuvvetli itiraz bu olsa gerektir. Onun için müsaadenizle bu nokta üzerinde biraz durmaya mecburum.

Bizde liberalizmin, başka ve daha doğru tabir ile ferdelliğin çıkmaz bir yol olduğunu iddia ederken, Avrupa'nın bugünkü haline bakarak hüküm çıkarmakla iktifa etmiyoruz. Aynı zamanda bu kanaat ve imanımızı, hâdiseleri kendi realitelerimize uydurarak, kendi şartlarımız içinde olgunlaştırarak kuvvetlendiriyoruz.

Bugün bize tevccüh ettiğinden bahsettığım tarihî şanstın istifade için sonsuz bir ferdî faaliyete imkân veren liberal bir sistem tatbik ettiğimizi, devletin bu işlere müdahale etmediğini tasavvur edelim.

Şimdiye kadar Türkiyede kâr getirilmeyen, onun için üzerinde büyük sermaye plâsmanları olmayıp cılız bir köylü istihşal tarzı şeklinde yaşayan ziraatin yeni vaziyet karşısında kârlı işliyen bir saha olacağına şüphe yoktur. Yani Türkiyede ziraat, eski şartlara nisbetle mühim bir «fazla kıy-

met» getirecektir. Nitekim bugün bu olmaya başlamıştır.

Bu «fazla kıymet» kime aid olacaktır; nasıl toplanacaktır?

1 — Bu hâdise arazi ve sermaye sahiplerinin ihtikârını, istismarını, geniş ve korkunç bir sınıflaşmayı icab ettirecektir. Millet arasında derhal zengin - fakir, burjuva - proleterya kavgaları ve ikillikleri, ve bunların doğuracağı içtimai, iktisadi, ahlaki felâketler neticeler hâsül olacaktır.

2 — Memlekette büyük sermaye grupmanları veya ferdî sermayedarlar olmadığından, yapılacak işler küçük, cılız ve takatsız olacaktır. Büyük miktarda istihşal devresine girebilmek, muazzam sermaye toplantısını beklemek için ise aradan uzun senelerin geçmesi ve tarihî şans dedğimiz hâdiselerin ve dünya vaziyetinin böyle uzun beklemeye müsaid olması icab edecektir. Tıpkı 1929 senesinden sonra koyduğumuz himaye gümrüğü arızasında beliren küçük, kıfayetsiz ve korkak hususî sanayi gibi, canlanacak bir ziraat kapitalizmi devresi başlıyacaktır.

3 — Kâfi sermaye olmadığından faiz yükselecek, mürabahacılık çoğalacaktır; fazla kıymetin mühim bir kısmı bu yolda harcandığı gibi bu yüzden de birçok işler kısır kalacaktır.

4 — Bugünkü istihşal tekniği, Avrupada sanayi veya ziraat inkilâbı başladığı zamanki gibi henüz keşfedilecek bir şey değil. Malûm ve anlaşılmış şeydir. Ancak bu teknik ekseri ferdlerce malûm değildir. Binaenaleyh ferdîyetçilik olursa bu teknikten malûmattan olanlar derhal mühim kazançlar temin ederek diğerlerini istismar edeceklerdir. Nasıl ki bir vakitler yol ve şimendifer yapmak işinde mühendisler - Allah adedlerini çok etsin zenginliklerle iftihar duyarım - kazanmışlarsa, şimdi de yeni istihşal tekniğine ve usullerine daha evvel vakıf olanlar ilk ve mühim faydayı temin etmiş olurlar. Nitekim sanayi işinde de küçük teknik malûmatı olan kimseler bundan istifade ederek mühim kazançlar temin etmişlerdir. Halbuki Avrupada ilk sanayileşme devrinde bütün bu faaliyetler uzun çalışmaları, keşifler veya tentler mahsulü olmuştu.

5 — Bugünkü şartlar altında ve derin dünya karşısında hiç kimsenin uzun seneler için emniyetle sermaye plâsmanlarına cesaret etmeyecek; hususî teşebbüsler Avrupa ve Amerikada olduğu gibi hattâ kısa vâdeli istikrazlar veya plâsmanlar için bile sermaye bulamayacak; binaenaleyh işler küçük, ferdî ve mahdud ellerde kalacaktır. Neticede memlekete gelecek bir «fazla kıymet» arazi sahipleri, mütevasıtlar, sermayedarlar, mürabahacılar ve teknisyenler elinde kalacaktır ve umduğumuz refah ve inkışaf edemiyor ve biran geliyor ki mer-

Havacılık mütehassısı diyor ki

Bu kış cephelerde neler olabilir?

Yazan: Mitad Tuncel

Bugün bütün gözlerin dikilmiş olduğu cephe Şark cephesidir. Herkes bu cephedeki muharebelerin neticesi neye varacak, diye bekliyor. Almanlar bir an evvel Moskova müdafaasını söküp şehri almak mecburiyeti karşısında bulunuyorlar. Bu iş ne kadar uzarsa Alman efkârı umumiyesi de Rus cephesi işinin o kadar uzun ve o kadar çetin olacağına kanaat getirecektir. İtalyanlar hava kuvvetlerinin bu cephede çok iş gördüğünü, kutaata mütemadiyen mühinmat ve erzak yetiştirmiş olduğunu söylüyorlar. Bu tebliğ bize İtalyan tayyarelerinin cepheden ziyade menzil hatlarında kullanıldığını ifade ediyor. Kırimdan başlayıp Leningrada kadar devam eden iki bin kilometrelik bir cephe üzerinde Almanların gerek pike, gerekse muharebe tayyareleri durmadan Rus kuvvetleri üzerine saldırıyor ve bomba yağdırıyorlar, bilhassa Moskova üzerinde çetin muharebeler yapıyor. Alman tebliğleri bu bir hafta içindeki Rus tayyare zayıflığının 2 binden ziyade olduğunu bildiriyorlar. Geçen bir yazda da söylemiş olduğumuz gibi Rus havacılığı kendisine düşen vazifeyi vaktile yapamamış ve Alman menzil hatlarını tahrib edememiştir. Fakat buna mukabil cephe müdafaasında iyi mukavemet göstermektedir. Şu halde anlaşılıyor ki Rusların bombardıman kuvvetleri zayıf, buna mukabil avcı filoları kuvvetlidir. Bu cihet malzemenin ziyade personelin azından ve cü'etinden ileri gelmektedir. Alman gazetelerinin birinde görmüş olduğumuz Moskova civarındaki bir hava muharebesinin tafsilâtı bize bu hususta canlı bir misal vermektedir: Moskova üzerinde yükselen bir Rus avcısı bir Alman muharebe tayyaresine hücum ederek tayyareyi ateşe tutuyor. Fakat Alman tayyaresine can noktasından isabet edemiyor ve biran geliyor ki mer-

mi de tükeniyor. Pilot o kadar gazbe geliyor, o kadar gözü kararıyor ki tayyaresine beraber Alman tayyaresine yüklenmek üzere hücum ediyor ve ona 50 metreye kadar yaklaşıyor ve bu anda kendisi fırlayıp paraşütle aşağıya atılıyor. Tayyare, si ise gidip öteki tayyarenin sol kanadını ortasından yarıp geçiyor. Birdenbire baş aşağı dikilen Alman tayyaresinin pilotu ne olduğunu bilemiyor, rasid ile telsizci paraşütle atılıyorlar, tayyare hafifliyor, pilot da yüksek bir meharret sayesinde tayyareyi söndürerek kendi hatları arasına indirebiliyor.

Zaten kanadı parçalanmış olan tayyare yere konarken parça parça oluyorsa da pilot kurtuluyor. İşte bugünkü hava muharebeleri artık böyle oluyor. Bu şartlar altında Kırimın, Moskovanın, Leningradın alındığını kabul etsek dahi Rus kuvvetlerinin tamamen imha edilmesi başlıyan kış çerçevesi içine girebilecek kadar kolay bir iş olamayacak gibidir. Bilhassa Rusyanın kıt çok meşhurdur. Dillere destan olmuştur. Bu vaziyet dahilinde Alman kuvvetlerinin hemen Kafkaslara doğru sarkmasına imkân verememek fazla nikbinlik olur. Şark cephesinde Alman havacılığının oynadığı rol kara kutaatının hareketini takviyeden başka bir şey olmadığına göre hareket ilerlerse bu faaliyet de ilerleyecek ve duracak olursa o da duracaktır. Yalnız ileride tekrar başlayacak harekâta hazır olmak üzere Almanlar Rusların mühim merkezlerini ve bazı limanlarını araştıra bombardıman etmekten muhakkak geri durmayacaklardır. Bilhassa Kırimda Karadenizin doğu kısmına hâkim vaziyette bulunduklarından buradan 700 kilometrelik yani bir buçuk saatlik bir uçuş mesafesinde bulunan Poti ve Batum limanlarını ve 250 kilometrede hemen burunlarının dibinde olan Nov

[Devamı sayfa 4/2 de]

III (*)
ki bundan evvelki yazımda, memleketimize tevccüh etmiş tarihî şansını anlatmış, ve bizi dünyanın müreffeh ve zengin memleketleri arasına sokacak olan bu fırsatı, tan istifade etmek üzere derhal istihşalâtı çoğaltmak, geceli gündüzlü çalışmak müzümundan bahsetmiştim. Havsala çoğaltmak, Türk yeye tevccüh etmiş olan bu tarihî şansın azami istifade ederek her noktadan müreffeh ve ileri bir memleket haline girmek!... Yani hepimizin hayalinde yaşadığımız cennet vatanı, gülbüz ve zengin Türkün yaşadığı rahat, asude ve şen yurdu yaratmak! Bu, nasıl olacaktır?
Bunun eğer tarihi, başka milletlerin yaptıkları tecrübelerle bakarak çaresini arayacak olursak, gözümüzün önüne açılmış tek yol çıkar: Avrupalının ve Amerikanın inkışafını temin eden hürriyet yolu... Hakikaten insanların kabinde hududsuz ihtiras ateşi yakarak onu kâr ve menfaat uğrunda sonsuz bir heyecana ve faaliyete sevk ederek serbest bırakırsanız o size mamur, zengin ve ileri bir memleketin muhtaç olduğu çok istihşalî temin eder. Memlekette mal mı yok? Bütün kârını ferde bırakır, ve onu serbest ve hür işlerine terk ederseniz, dünyanın dört bucağından, akıl ve hayale gelmeyen yollardan memlekete mallar geldiğini görürsünüz. Türk topraklarından yetişen mallar para mı ediyor? Derhal bütün toprakların istihşalâtı her tarafta hummalı bir istihşal faaliyeti başlaması için, ferdleri serbest bırakmak, bu işlerin kârlarını onlara

(*) Bundan evvelki yazılar 9 ve 15 İkinciteşrin tarihli sayılarımızdadır.

Şarlok Holmesle Arsen Lüpen, yahud Adalı Rıza ile Mahmud Saim

— 159 —

Avrupalı meşhur bir adamı (kafese) koymuştum. Bundan evvel birkaç kralla daha maceram vardı. Bu so-nuncusu bir diktatördü. Bir mecmu-am için bana altı yüz lira yollamıştı. Hakikatte onteza kanuna aykırı bir şey yoktu: Çünkü hem mecmuanın sahibi ihtiyazı idim, hem mecmuam intişar ediyordu.

Fakat insan mı (Mahmud Saim) ol-ması kâfi değil miydi? Bana mesele-nin haberini getirenler işi şöyle ol-muş, böyle olmuş, böyle asacaklarımış, böyle kesereklemiş diye o kadar izam ettüler ki ömrümden polisten kaçır bir adam olmadığım halde ilk defa ola-rak Unkapanında bir kenar mahalle-de ihtifa ettim.

Polis beni arıyordu. Ben sakalı gö-beğime kadar uzatmış bir halde idim. Mahallede küçükük bir tesnaf kah-vesi vardı. Arasına oraya çıkardım. Bütün öntünden kuş uçmaz, kervan geçmezdi. Kimsenin beni görmesine ihtimal olmadığı gibi o şekilde tanın-mak ihtimali de mevcud değildi.

Mahallede beni (Hocafendi) diye çağırırlardı. İsmim de (Seyid Mah-mud Gaznevi hocası) demiştim. Sabah-leyin yataktan kalkıyordum. Bir de bakıyordum ki kapımın öntünde üç ha-nım bekliyor. Birinin başı ağrıyormuş, birinin romatizmasını doktorlar on-senedir geçirememiş. Birinin de üç senedir evli bulunduğu halde çocuğu olmuyormuş.

Birinciyi okuyalım, âlâ. İkinciyi de okuyalım, amenna. Fakat üçüncüyü ne yapalım? Ne çare para geliyordu. Her geleni okuyor, üflüyorduk.

(Falcılık, büyücülük) merakı biz-de hâlâ geçmemiştir. Hâlâ fala, bü-yüye inanan milyonlarca insan vardır. Validem Tepebaşında oturuyordu. Arasına beni görmeğe gelirdi, kendisine (Gelirken arkana bak. Belki seni gören olur, takib ederler) diye de tem-bih etmiştim.

Polis müdiriyeti ikinci şubesinde ko-miser bir (Adalı Rıza) (*) Bey vardı. Bu zat memleketin bütün cereâmı e-babını yegân yegân tanırdı. Tâ Zeki Bey zamanından müdiriyette yetişmiş ve

(*) Bu zat elyevm en kıymetli za-bıta memurlarımızdan biri olarak ça-lışmaya devam etmektedir.

her eline aldığı işi lâykile becermiş-tir. Biliâmbalâğa denilebilir ki Tür-kiyede bir (Şarlok Holmes) aransa bu ünvana lâyük olan zat budur. A-dalı Rıza Bey düzgün ve temiz bir in-sandı. Bütün müorimler onun için bir-di. Yalnız onları takib eder ve her ta-kib ettiğini muhakkak bulurdu. Bun-lar arasında ben müstesna idim. Büt-tün adliyesinin ve bütün zabıta â-mirlerinin bana suçluları şekilde o-da bana acır:

— Bu adam mütegebbis bir kimse olabilirdi, yazık!

Derd!

Bir gün Unkapanında kahvede o-turuyordum. Validem geldi. Daha bir lâkudî konuşmadan arkamdan bir ses işittim:

— Merhaba, Mahmud Saim Bey.

Döndüm, baktım: Türkiye Şerlok Holmesi dediğim Adalı Rıza Bey!

Müdiriyetten beni arıyorlarmış. Me-sele çok mühim imiş. Krallara aid ol-duğu için bambaşka bir ehemmiyet veriliyormuş. Fakat aylardanberi Mah-mud Saimi bulmak mümkün değil ki-mi.

Nihayet:

— Bunu ancak Adalı Rıza Bey bu-lur! demişler. Ve beni getirmek işini ona vermişler.

Validemi her sokağa çıkışta takibe başlamış. Nihayet bana geleceği gün gene validemin peşine düşmüş.

Validem anlatıyor:

— Arkamdan kimseyi göremedim. Yerden bir gazete parçası aidım. Onu ötür gibi arkama baktım. Koskoca Unkapanı köprüsünde arkamdan ge-len bir insan yoktu? Bu adam beni nasıl takib etti? Cin mi idi, peri mi idi, şeytan mıydı bu?

Bizim (Türk polisi) ellden takdire lâyuktur. Birçok muvaffakiyetleri var-dır ki hiç şüphesiz Avrupa polisi o-nun karşılaştığı şartlar dahilinde bu işleri beceremez.

Meselâ bizde bir müorim, otomobile atlar. Onu takib eden taharri memu-runun otomobili tahsisata yoktur ki o-da arkasından bir otomobile atılabilsin, fakat (Türk polisi) gene onu ka-çırmaz.

Türk polisi bu meziyetlerinden baş-ka sabırlı ve mütehammüldir de...

Bakınız size küçükük bir vak'a an-latayım:

Bir gün Galatada merkez memuru

merhum Sarı İhsan Beyin odasında oturuyorum. İhsan Beyi tâ eskiden, mektebden tanırdım. Samimi bir ar-kadaşandı. Bir polis memuru elinde bir deste maymuncukla bir hırsız ge-tirdi.

Merkez memuruna:

— Bunu yolda çavırdım. Müteaddid sabıkaları vardır. Meşhur gece hırsız-larındandır. Muavinle üzerini aradık. Bu maymuncuklar çıktı! dedi.

Merkez memuru hırsıza sordu:

— Buralarda ne dolayıyorsunuz?

— Bebeğe gidecektim, bir tamdaka Tramvay bekliyordum.

— Feki bu maymuncuklar ne?

Hırsız ne cevap verse beğenirsiniz?

— Benim haberim yok; bunları bu polis efendi cebime atmış!

Demez mi?

Evvelâ bir deste maymuncuk lâ-ka! on on beş lira ile temin edilecek bir şeydi. Sanıyan mecmuu yarım ki-loya yakın ağırlıkta olduğundan bir adamın cebine konulamazdı.

İhsan Bey:

— Götlürün, ifadesini alın! dedi.

Onlar çıktıktan sonra dedim ki:

— Polisin tokat vurmağa yerden göke kadar hakkı varmış. Şu herifin cevabına ben sinir'endim. Az daha sandalyayı kafasına vuracaktım. Polis on on beş lirahik bir şeyi neden bu adamın cebine koysun.

İhsan Bey güldü:

— Görüyorsunuz ya, dedi; biz ne ka-dar mütehammül insanlarız.

★

Adalı Rıza Beyle Unkapanından müdiriyete gittik. Mecmuanın abone şartlarını anlattım. Meseley doğru ve dürüst gördüler. İfademli aldılar. Ad-liyeye verdiler. Bilmühakeme beraet ettim.

Yı hürâyeyi anlatmaktan maksadım. Türk polisini takdir. Bütün öm-rümce ben polise hürmet ettim, bütün ömrümce de polisten em küçük bir haksızlık görmedim. Polismize candan ve kalbden dalma muvaffakiyetler te-menni ederim.

(Arkası var)

Mahmud Saim Altındağ

Büyük bir memleket davası

(Bas tarafı 3/1 de)

Şemin olunamayarak bu kadro dahi-lipde on yapmak mümkün iken, iki üç ile iktifa etmeye ve milletâ ihtilâfını ve birbirine düşman sınıflara ayırmaya mecbur kalacağız.

Bundan dolayı bu tarifi şanstan ancak devletçilik yolu ve devlet elile istifade edebiliriz.

Ahmed Hamdi Başar

«Son Posta» nun aşk ve macera romanı: 25

KADIN BİR DEFA SEVER

YAZAN : CEVAD FEHMI

A ğırceza mahkemesinin loş sa-lonunda karar okunurken Ahmede bir aralık öyle geldi ki bir köşeye saklanmış olan genç bir ka-dın hıçkırma hıçkırma ağlıyor... Bu Ayşenin sesi idi. Artak önden son-ra mahkeme binasından çıkıncaya kadar bu vehimden ayrılmadı. Ha-san yediği cezaya lâyıkta. Hak ye-rini bulmuştu. Fakat bu ceza Ayşe-nin sevdiği adam, Ayşenin çocuğu-nun babası için çoktu.

Eve döndüğü zaman her günkü-den daha neş'eli, daha şakacı olma-ya çalışıyordu. Fakat Ayşe bu neşe-nin sahteliğini, bunun altında pek mühim bir felâket haberinin gizlen-diğini hissetmekte gecikmedi. Ah-med ağabey kendisine bilmiyerek tuhaf bir bakışla, actıyarak bakıyor-du.

Yemek yediler. Ahmed:

— Bu akşam Hatice Hanıma git-miyelim, Ayşel Dedi. Hatîâ onun-da bize gelmesini istemiyorum. Vaziyeti idare et, senlele görüşecek lerim var.

Bu sözler Ayşeyi büsbütün kuş-kulandırdı. Hatice Hanıma bir şey almak bahanesile giderek başının ağrıdığını, bu akşam erken yataca-ğını söyledi. Geri döndüğü zaman Ahmed oturma odasında kendisini beklemekte idi.

Ahmed:

— Geç şöyle karşıma otur, Ay-şel Dediği zaman Ayşe bu ilk defa titredğini duyduğu seste tatlı, mu-nis, müşfik bir eda buldu. Bir is-lemleye çıktı. Kollarını dizlerine bağadı. Gözlerini Ahmedin gözle-rine dikti.

— Hiçbir insanım, bilhassa sentin-kinin sevilmiye lâyük mahlûklar ol-madıkları muhakkak amma başına bir şeydir, gelmiş, ne yapalım çe-keceksin. Buna ben katışmam. Yalnız bu adamın işlediği cinayeti ve bunun akibetini biliyorsun, Ay-şel

Ayşe birden sarardı. Bakışları şüpheli ve endişe dolu, atıldı:

— Yoksa idamına mı hükmetti-ler Ahmed Ağabey.

Sesi ancak duyulabildiği halde bir feryadmış hissini veriyordu.

— Hayır, böyle bir şey yok. Ka-rar ya verildi, ya verilecek. Fakat 24 veya 22 seneden aşağı bekle-me! Böyle bir şey umuyor musun?

— Hayır, Ahmed ağabey.

— Tamam. Demek daha bu ka-dar bir müddet beraberiz.

— Beni yanımdan kovmazsanız öyle Ahmed ağabey.

— Fakat bunun imkânı olmadı-ğı anlaşılıyor, Ayşe.

— Ne diyorsunuz?.. İmkânı yok mu? Yani ne olacak?

Ayşe büyük bir şaşkınlık içinde kalmıştı. Hakikaten Ahmedin ne demek istediğini anlamadığı belli oluyordu.

— Şu olacak ki İmam Efendi bu akşam bana bir ultimatom verdi.

Ayşenin gözleri dolmuştu. İmam Efendinin verdiği şeyin ne olduğ-u nu, ne manaya geldiğini pek kav-rayamamıştı amma bu sözlerin te-zammün ettiği felâketli manayı pekâlâ farkediyordu.

Birden daha fazla tetkika lüzum görmeden ayağa fırlayarak kendini Ahmedin dizlerine attı ve çocuk gibi yalvarmaya başladı.

— Siz bizi bırakmazsınız. Bizi terketmezsiniz, Ahmed ağabey. Ni-çin susuyorsunuz, cevap verse-nize!..

Ahmed Ayşeyi dizlerinden kal-dırmağa uğraşarak izah etti:

— Ona şüphe yok. Yalnız be-ni dinle Ayşe. Sana kendim-den şimdiye kadar pek az bahsettim. Bundan sonra da bah-sedecek değilim. Fakat bugün için paraca geniş bir vaziyette olmadığı-mı bilmelisin. Bu devre şüphesiz geçecek. Fakat geçinceye kadar bir takım mecburiyetlere boyun eğmek lâzım. Bu mecburiyetlerden biri de anamdan kalmış olan bu evde o-turmaktır.

— Anlayamıyorum, Ahmed A-ğabey, işte bu evde oturuyorum ya...

— İyi amma Ayşe imam efen-dinin maksadı bizi bu evden çıkar-mak.

— Nasıl, ne hakla, sebep ne imiş!

— Çünkü mahalleli dedikodu yapıyor ve bizi istemiyorlarmış.

— Mahalleli mi, dedikodu mu yapıyorlarmış, bizim hakkımızda mı?

Ayşe dizlerinin üzerinde doğrul-muş, büyüyen gözlerle Ahmede bak-ıyordu.

— Evet bizim hakkımızda...

— Ne diye?

— Sana benim kapatmam diyor-larmış. Hatîâ Hasan'ın bunun için beni öldürmek üzere buraya geldi-ğini söylüyorlarmış...

— Ne diyorsunuz Ahmed Ağa-bey!

Ayşe ellerile yüzünü kapattı ve öyle kaldı.

Ahmed devam ediyordu:

— Nihayet mahalle erkekleri bir-olmuşlar ve ya seni terketmekliği-mi, yahud bu mahalleden çıkıp git-mekliğimi benden istemeye karar-vermişler. Tabii seni terketmekli-ğim kabil değil, fakat bu mahalle-den çıkıp gitmem de imkânsız...

— O halde ne olacak?

— Bir şartları daha var Ayşe.

— Ne imiş o şart?..

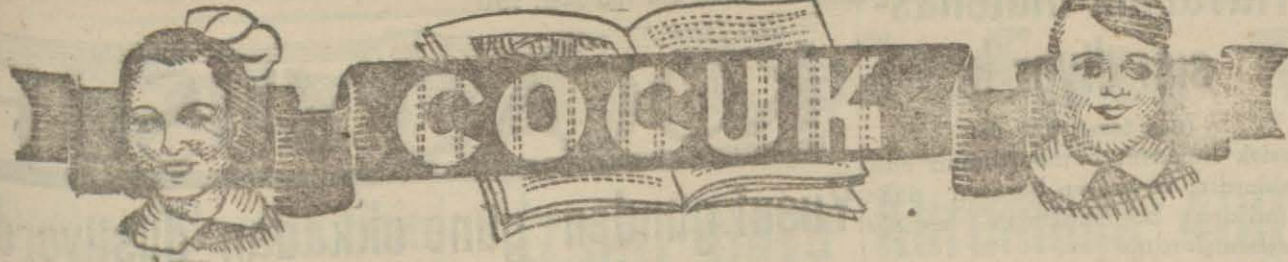
Vaziyetin ciddiyetini, çaresizli-ğini kavramaya başlayan Ayşe sa-bırsız ve sinirli bir eda ile cevap-venmekte tereddüd eden Ahmed bekliyordu.

— Ahmed Ağabey söylesene ze...

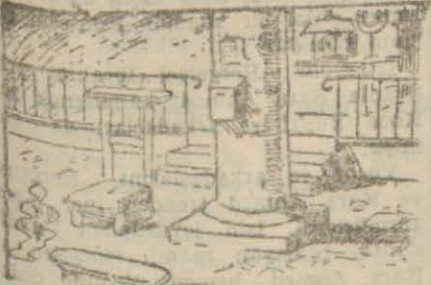
— Seninle evlenmekliğimiz...

Ahmedin ağır ağır verdiği bu ce-vab Ayşeye bir yıldırım tesiri yap-tı. Başı tekrar Ahmedin dizlerine düştü ve göz yaşları boşandı.

(Arkası var)

MONOLOĞ Posta kutusu

Posta kutusu nedir? Hepiniz bilirsiniz değil mi? Bilmiyorsanız varsa bilenlerden öğrensin demiyeyim de tarif edeyim... Sokağa çıkın. Şimdi değil, biraz sonra, yani benim sözüm bitince yürüyün, sağa sapın, sola sapın, ya bir ağaçta asılı, yahud da bir dükkânın önünde görürsünüz. Kırmızı bir kutu. İşte posta kutusu o... Biraz beklerseniz, görürsünüz. Gelen geçenlerden oraya mektup atanlar olur.

Ben bir zaman bir evde otururdum. Evin tam karşısında böyle bir kutu vardı. Günün birinde goldan geçen biri kutunun önünde durdu, bir mektub attı ve kutunun altına oturdu. A damcağız kutunun altından bir türlü ayrılmıyordu. Akşam oldu, adam hâlâ orada, bana da merak oldu. Sokağa çıktım, sordum:

— Affedersiniz, burada birini mi bekliyorsunuz?

Yüzüme baktı, kutuya baktı:

— Kutuya, dedi, bir mektub attım da... Onun cevabının çıkmasını bekliyorum.

Geçen bilmecemizde kazananlar

Geçen bilmecemizde kazananların isimleri Pazartesi günü çıkarak sayımızda ilân edilecektir. Hediye kazananlardan İstanbul'da bulunanlar, hediyelerini Pazartesi ve Perşembe günleri idarehanemizden alabilirler. Taşrada bulunanların hediyeleri posta ile adreslerine gönderilir.

Hokkabazın çırağı

Hokkabaz her zaman çırağını, seyircilerin yanında güllünc hâle koyardı. Hokkabazın çırağı, hokkabaza bu yüzden çok kıızıyordu. Bir gün hokkabaz fıçı ile bir oyun gösterecekti.

Hokkabaz sırtüstü yatmış, fıçıyı ayaklarının üzerinde döndürüyordu. Fıçı ağırdu, neye ağırlaştığını bir türlü anlayamıyordu.

Hokkabaz tekrar sırtüstü yattı. Oyunun en güç tarafı bu idi. Fıçıyı zıplatacak, zıplattı. O anda fıçının ağızı açıldı. Hokkabaz neye uğradığını anlayamamıştı.

Bu oyun boy fıçı ile yapılacaktı. Hokkabazın çırağı için fırsat çıkmıştı. Hokkabaz arkasını dönmüş seyircilere, hele bu fıçı oyununu çıkarmanın hiç yapamadığını anlatırken çırak ta fıçıya su doldurdu.

Elleri üzerinde dükleşti. Fıçıyı gene ayaklarıyla döndürdü. Fıçı sanki gittikçe ağırlaşıyordu. Çırağı ustasına baktıkça güllüyor, hep güllüyordu.

Çırağının doldurduğu su hokkabazın başından aşağı geçti. Hokkabazın haline bütün seyirciler gülerken çırağı da bir yandan kaçıyor, bir yandan da kahkahayla güllüyordu.

Yeni bilmecemiz

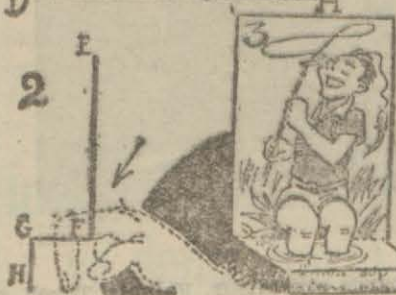
Beş harfli bir kelimesim:
İkinci, üçüncü harflerim eski devirde bir harb aleti idi.

İkinci, üçüncü, dördüncü, beşinci harflerim yeni ölçüler kabul edilmezden evvel kullanılırdı.

Beş harfimi birden sakın vur, mayın, her tarafı boyarsınız.

Ben neyin biliniz. Doğru bilenlerden birineye renkli büyük bir Anadolu duvar haritası, ikineye bir elsişi kaset, üçüneye zarf bir kol düğmesi, diğer 35 kişiye muhtelif güzellikte hediyeler verilecektir.

Balık avındaki çocuk

Yukarıdaki 1 numaralı resmi keser, bir kartona yapıştırırsınız. B. F. ve C. G. noktalarında katlırsınız 2 numaralı resimde görüldüğü üzere. Dört siyah deliği makasla elinizin şehadet ve orta parmakları sığacak kadar oyarınız. İki parmağınızı o deliklerden geçirdiğiniz zaman (şekil 3) balık avındaki çocuğun bacakları da meydana çıkmış olur.

Emekli, dul ve yetimlerin ve askerî malulilerin nazarı dikkatine Emlâk ve Eytam Bankasından

Mağaların Bankamıza temlik ettirmek suretiyle alan emekli, dul ve yetimlerin Mart 342 Mayıs 942 üç aylıklarının tediyesine 1.Kânunuevvel. 941 tarihinden itibaren başlanacaktır.

1 — Maaş sahiplerinin temlik muamelesi için, bir devre evvel Bankamızca kendilerine verilmiş olan hesap pusulalarındaki izahatı nazarı dikkate alarak mezkûr pusulaların alt kısmına işaret edilmiş gün ve saatlerde fotoğrafı nüfus cüzdanları ve resmi senedlerle Bankamıza müracaatları.

2 — Kuponlarını vize ettirmek suretiyle muamele yapacakların ve maaşlarını ilk defa olarak temlik etmek isteyenlerin müracaatlarının 5/K. Evvel/941 Cuma gündünden itibaren kabul edilebileceği.

3 — Askerî malulilerin müracaatı 1.K. Evvel/941 Pazartesi günü sabah, leyin saat sekizden on ikiye kadar kabul edilecektir.

Herhangi bir karışıklığa mahal kalmamak üzere askerî malulileri mal müdürlüğüne nazaran müracaat sırası aşağıda gösterilmiştir.

Saat:

8 - 9 arasında

Eminönü ve Beşiktaş

9 - 10 "

Fatih

10 - 11 "

Üsküdar ve Kadıköy

11 - 12 "

Beyoğlu ve diğer malmüdürlüklerinde

kayırlı malülere tediye yapılacaktır. Yukarıda bildirilen gün ve saatler, den sonra vaki müracaatların diğer maaş sahipleri gibi muameleye tâbi tutulacağı ve malülilerin fotoğrafı nüfus tezkereleri ile ikramiye tevzi cüzdanlarını birlikte getirmeleri.

4 — Fotoğrafı nüfus cüzdanlarını birlikte getirmeyen maaş sahiplerine hiç bir veçhile tediye yapılamayacağı.

5 — Maaş sahiplerinin rahatça muamelelerini yaptırabilmeleri için gün ve saatleri haricinde müracaat etmemeleri ve bu gibi müracaatların kabul edilmiyeceği ilân olunur.

Dikkat: Kuponları bitmiş olması dolayısıyla yeni cüzdan almış bulunan maaş sahiplerinin ayrıca gazetelerle ilân edildiği veçhile tediye günü olan 1.Kânunuevvel.941 tarihinden evvece yeni maaş cüzdanları, fotoğrafı nüfus tezkereleri ve mühürleriyle birlikte Bankaya müracaat ederek muamelelerini yaptırmış olmaları lâzımdır. «10074»

İstanbul Vakıflar Direktörlüğü İlanları

KIRALIK KASALAR

Yeni Postahane karşısında yeni Valde hanı altında yaptırılan küçük kasalar kiraya verilmeğe başlanmıştır.

Talib olanların ve fazla malûmat almak isteyenlerin mezkûr mahalde Kiralık Kasalar Memurluğuna müracaat etmeleri. «10001»

Devlet Demiryolları İşletme U. M. den:

Muhammen bedelî (81250) lira ilân 11000 adedi Tulum 1500 adedi ceket ve pantolondan ibaret takım olmak üzere cem'an 12500 adet işçi e'bisest 8/12/941 Pazartesi günü saat 15,30 da kapalı zarf usulü ile Ankara'da İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 531250 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikalari ve tekliflerini aynı gün saat 14,30 za kadar Komisyon Reelsiğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler (200) kuruşa Ankara - Haydarpaşa ve İzmir veznetlerinde satılmaktadır. (10244)

İzmit belediye meclisi yeni kararlar verdi

İzmit (Hususi) — Şehrimiz Belediye Meclisi umumî bir toplantı yaparak İzmit için önemli kararlar vermiştir. Asker ailelerine yardım için elektriğin kilovatına 1 kuruş, Paşa suyunun tonuna 10 kuruş, Çene suyunun damacanasına 7,50 kuruş zam yapılmıştır. Evvelce Paşa suyunun tonu 5 ve Çene suyunun damacanası da 7,50 kuruştur. Belediye Meclisi bunlardan başka tenvirat, tanzifat, mezbahe vesair rüsumuna yüzde 50, Sinema, tiyatro ve eğlence yerlerindeki biletler için de yüzde 10 zam yapmağı da kararlaştırmıştır.

40 liraya kadar maaş ve ücret alan belediye memur ve müstahdemlerinin maaş ve ücretlerine de 5 liradan 10 liraya kadar pahalılık

zammî yapılacak ve bu artış hükümet onaylarsa, verilecektir.

İhtikârlarla mücadele

Şehrimizde ihtikârlarla mücadele devamlı bir şekli almıştır. Dün de üç muhtekir suç üstünde yakalanarak mahkemeye verilmiş ve bunlar muhtelif cezalara çarpılarak bir hafta müddetle de ticaret yapmaktan menedilmişlerdir. Bunların isimlerini yazıyorum: Paç mahallesinde oturan Şaban oğlu Raism ve Kozluk mahallesinde oturan Ali oğlu Emin Mithat kilosu 150 kuruşa satılması lâzımgelen tereyağını 180 ve Balıkpazarında açığı Hüseyin oğlu Hasan Peruz kilosu 13 kuruş olan ekmeği 16 kuruştan sattığı için yakalanarak adliyeye verilmişlerdir.

İzmit Selloloz sanayii müessesesinde semt ocağı

İzmit (Hususi) — Şehrimiz Selloloz sanayii müessesesinde C. H. P. semt ocağı büyük merasim ve geniş tezahüratla açılmıştır.

Açılış töreninde valimiz Ziya Tekeli Parti müfettişimiz Tekirdağ meb'usu Rahmi Apak, valî muavinimiz Vehbi Berk, C. H. P. vilâyet idare ve kaza heyeti azaları ile bütün partîli arkadaşlar bulunmuştur.

Açılış töreninde selloloz sanayii müessesesi müdürü Adnan Bekbey güzel bir nutuk söyleyerek C. H. P. semt ocağının açılışından duyduğu temiz hislere öncülük etmiştir.

Ocağın idare heyeti seçiminde Parti müfettişimiz Tekirdağ meb'usu Rahmi Apak, yeni partîlileri tebrik ve memleket hizmetlerinde muvaffakiyetler dileyerek ocağın açılışındaki önemi

Şikâyetler

48 saatlik yolda parça parça edilen eşyalar

Bilecik okuyucularımızdan Hatice Bengisu yazıyor:

— 17/10/1941 tarihinde Samusunun Havza kazası istasyonuna teslim edilen 8 parça eşyama; kırk sekiz saatlik mesafeden tam 25 gün de geliyor. Geliyor amma... Şu şekilde: Bir denk ve karyola kayıp. Sandalye ambalajları paramparçadır. İçinin müteferrik eşyası kayıp. maroken sandalyaların her tarafı kopuk.. perişan bir halde... Denklemin ipleri çözüktü. yatak arasına konulan tabak ve bardaklar tuzla buz olmuş bir halde...

Kimi dava edelim de bu ziyanları artıyalım. Ne yapalım? Şaşkın ve perişan bir halde bu manzara karşısında kollarımızı kavuşturduk, duyuyoruz.

Alâkadar makamın nazârî dikkatini celbederim.

Sısı diyor ki

(Baş tarafı 3/1 de)

rosisk limanını bombardıman edenlerdir; ve esasen burasını daha şimdiden bombardıman etmişe başlamışlardır.

Garb cephesine gelince epey zamandanberi Berlinin veya Londra'nın bombardıman edildiğini iddia ediyoruz. Şarktaki neticeyi bekliyoruz. Şarkta da şimdilik bu bombardımanların zamansız ve lüzumsuz olduğu kanaatinde bulunuyor ve adeta otomatik bir anlaşma yapmış oluyor. Ara sıra yapılan bombardımanlar İngilterenin cenub limanlarına ve Fransanın şimalindeki hedeflere inhisar ediyor. Esasen Almanlar 1940 senesi Ağustosunda başlayıp aylarca devam eden hücumları ile İngiltereye yapacaklarını yaptılar. O zaman 800 tayyare ile bile hücum ettikleri oldu. Yeni bir hareket için daha kuvvetli ve daha devamlı hamleler lâzımdır ve bunun için de evvel emirde Rus cephesinden netice elde edilmeli, burası bitmiş olmalıdır. Almanlar için bu çok ehemmiyetli olan mesele son derece uyanık olmak ve İngiltereye yapılacak her türlü deniz nakliyatını kesmektir. İşte bu itibarla İngiliz gemilerine ve kafilelere karşı şiddetle seferber olma mecburdur. Kış mevsiminde gemilerin havadan olsun, denizden olsun bombardıman hücumlarına karşı müdafaa daha müşkül olduğundan daha kat'i ve daha kuvvetli tesirle elde edilir.

★

Cenub cephesinde harekât yeniden başlamıştır. İngiliz tebliğleri Mısır ordusunun bu hafta içinde mühim ilerlemeler kaydettiğini bildirmektedir. Burada olsun Akdeniz sahasında olsun hava faaliyeti bundan sonra gün geçtikçe artacaktır. Kış mevsiminde Akdenizde ara sıra büyük fırtınalara tesadüf edilir. se de daha ziyade hava faaliyeti için müsaide ve sakin havalar hüküm sürmektedir. Bu hafta içinde İngilizler Sicilya ile İtalyanın bazı cenub şehirlerini yeniden bombardımana başlamışlardır, bilhassa Napoliye yapılan hücum çok şiddetli olmuştur. Ölü ve yaralı adedi her zamankinden ziyadedir.

Gerek cephelelerin vaziyeti, gerek

KOCA YUSUF

Yusuf gündün güne okkadan düşüyordu

Kontes ve Reşad Bey, gaznuyu terk ederek kaçmışlardı.

Dedikodular o kadar büyümüşü ki; Osmanlı sefarethanesi bile işe müdahaleye karar vermişti.

Fakat; paşa gibi, Sultan Hamidin çok yakın bir bendesinin oğluna bir şey yapamazlardı.

Hattâ; bu dedikoduları mahrem şekilde bile olsa hariciye nezaretine yazamazlardı.

Maazallah, bu mahrem muhabere, paşa tarafından duyulursa her biri bir anda menkûb olurdu.

Gazeteler, Hergeleci, İbrahim pehlivanla, Kara Ahmedin Marsilyaya çıkışlarını yazıyorlardı.

Hergelecinin ve Kara Ahmedin çıplak resimlerini ilk sayfalarına koyan gazeteler resim altlarını şöyle dolduruyorlardı:

— Namağlûb zannettiğimiz Koca Yusufu, bir elde yenecek Türk aslanları.

Sanki; Fransızlar hep birden Yusufun yenilmesi için akdi ittifak etmişlerdi.

Fransız aslanı Polponu, üstüste mağlûb eden Koca Yusufun intikam almak için, Fransızlar Türkiyeden pehlivan sipariş etmişler gibi görünüyorlardı. Kendi kuvvetlerle mağlûb edemedikleri Koca Yusufu, gene bir Türk pehlivanı ve Türk kuvvetiyle mağlûb ederek iftihar duymuş olacaktı.

Yusuf; üzüntüden hastalanmıştı. Güreş tutacak hali yoktu. Günden güne okkadan düşüyordu.

Nihayet; Kara Ahmed'e, Hergeleci Parise geldi. Paris yerinden oynamıştı. Şark garına toplanan on binlerce Fransız bağıyordu:

— Yaşasın! Hergeleci... Yaşasın Kara Ahmed...

Reşad Beyle, kontes cenabları elerinde buketlerle misafirlerini karşılamışlardı.

Kontesin gönlü ferahlamıştı. Hele;

se mevsimin müsaadesi baktım. dan Mısır ve Akdeniz sahası bu kış İngilizler için en ehemmiyetli harekât sahasıdır. İngiliz hava kuvvetinin burada indireceği darbelerin maddî cihetten başka manevî ciheti de büyük olabilir. Bu itibarla artık buralarda kesif ve ateşli hava faaliyetleri beklenebilir.

Mithat Tuncel

Kara Ahmed'i görür görmez kendini tutamıyarak Reşad Bey'e şunları söylemişti:

— Reşad Bey; ne güzel adam değil mi?

Kara Ahmed, kara kaşlı, kara gözlü esmer güzel bir adamdı. Kontesin hoşuna gitmişti.

İstasyona; Hergeleci İbrahim pehlivanla Kara Ahmed'i karşılamak için Koca Yusuf ve arkadaşları da gelmişti.

Yusuf ve arkadaşlarını, Hergeleci ve Kara Ahmed trenden iner inmez görmüşlerdi. İşin içyüzünden nâil olamayan zavallı Hergeleci ve Kara Ahmed, hemen, Yusufu doğru koşarcasına giderek alaturka birbirlerine sarılarak öpüşmüşlerdi.

Fransızlar, Türk pehlivanlarının bu müsafahasına bayılmışlardı. Candan ve kardeşçe birbirlerini sarılıp öpen bu babayâğdıkların hali cidden görülmeye değerdi.

Yusuf; ilk söz olarak kaşlarını çatıp Hergeleciye şunları söyledi:

— Abe; ayıbı değil mi bu yaptığın senin be?

Hergeleci; Yusufun damdan düşer gibi olan bu sözlerine hayretle mukabele etmişti:

— Ne var, ağa be?

— Bak; ne olacak daha İbrahim be?..

— Ne var, ağa be?.. Bir şey mi var be?

— Tehey!.. Din ve millet namusu nu unutup güreş etmek için buraya kadar gelinir mi be?..

Hergeleci daha hâlâ, meseleyi kavrayamamıştı. Saf ve temiz bir yürekle şu sözlerle mukabele etti:

— Bir fenalık mı yaptık Yusuf be! Biz dini ve milliyeti bütün Türk değiliz miyiz be?.. Nice geldin bu diyara be!.. Hepten, kıran kırana küffari ezeceğiz be!

Yusuf; Hergelecinin bu sözleri üzerine daha açık olarak şunları mırıldandı:

— Tehey!.. Hangi küffari be! Benimle kozunu pay etmek için gelmişsin buraya kadar be! B'lemez gibi, ne ağız yapar durursun be!

(Arkası var)

«ÇOCUK VE GENÇLİĞE ALÂKA İNSANLIĞA ALÂKADIR.»

Çocuk Esigeme Kurumu Genel Müdürlüğü

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

Bulgar Başvekilinin nutkundan parçalar

"Çok arzu edilen bir Balkan blokunu akim bıraktık,"

Sofya 21 (A.A.) — Bulgar ajansı bildiriyor: Başvekil Filof dün mecliste söylediği nutukta Bulgaristanın dış ve iç siyasetinden de bahsetmiştir. Filof, Bulgaristanın coğrafi, siyasi ve iktisadi durumu itibarıyla Avrupa ve Ortadoğu arasında bir köprü ve camiasına bağlı olduğunu ve camia dışında muntazam bir surette yaşamasına ve gelişmesine imkân olmasın diye kaydettikten sonra Dobruca'nın hemen bütün Makedonya'nın ve Trakya'nın batı hududlarıyla Ege hududları'nın Bulgaristan'a döndüğünü hatırlatmış, Bulgaristanın bu yerlerde itiraz gördüğünü haklı olarak malik olduğunu söylemiştir.

Başvekil şunları ilâve etmiştir: Bulgaristanın 70 yıldır uğrunda mücadele ettiği fikirleri başarısızca yoluna sokmadı.

Memleketin Büyük Harbden sonra Neufly muahedesi neticesindeki elim durumunu anlatan başvekil sözlerine şu suretle devam etmiştir:

Bulgaristan bu haklılıkları hiç bir zaman kabul etmemiştir. Harbden sonraki bütün Bulgar hükümetleri ta dil taraftarı olmuştur. Bu sebebledir ki Bulgaristan hiç bir zaman Balkan Antantına girmemiş ve bütün milletlerin sevgi ve teveccühü Mihver devletleri için olmuştur.

Bundan sonra Filof Bulgaristanın 1939 harbinin ilânından sonraki dış siyasetinin gelişmelerini anlatmıştır: Bulgaristan bir 'iyakat kaza'na, Zira Balkan barışının muhafazasına yardım etmiş ve bir zamanlar çok bahsedilen bir Balkan Blokunun ilânını akim bırakmıştır. Bulgaristan katli hareketi tarzi ile muhtelif teklifleri reddetmiş ve Mihver devletlerine karşı 100 tükmenin teşekkülünü akim bırakmıştır.

Alman tebliği

(Bas tarafı 1 inci sayfa da)

Leningrad önünde düşmanı çıkış teşebbüsleri Alman müdafaası'nın toplarla akim bırakılmıştır.

Budapeşte, 21 (A.A.) — Macar ajansı bildiriyor:

Ukrayna cephesinin cenub kesiminde müttefikler hızla ilerlemektedir. Bilhassa Rostof etrafında müdafaada bulunan Sovyet k'ta'ları dar bir sahada teksif edilmişlerdir. Harb esirlerinin ve ganimetlerin sayılması devam ediyor.

Macar k'talarının bulunduğu kesimde yeni bir şey yoktur.

Almanların ferî hareketi Moskova önünde şiddetli muharebeler devam etmektedir. Alman bir habere göre Almanların Moskova'ya 31 kilometre kadar ilerledikleri anlaşıyor. Tulada muharebeler Sovyetler için içliktir.

Cenubda yeniden bir takım endişeleri merkezlerinin işgal edildiğine dair haberler gelmiştir. Rostof el'an muhabeti etmektedir.

(Radyo gazetesi)

Izmir, Hava Kurumuna 400 bin lira teberru ediyor

Izmir 21 (Hususî) — Hava Kurumu'nun teberruâtında bulunmak üzere seçilen komiteler teberrulara aid lisansları Kuruma vermişlerdir. Teberruâtı 400 bin liraya iblağ edileceği anlaşılmıştır. Ahmed Tatari ticaretha-neşi bugün ilk teberru olarak 7500 lirasını vermiştir.

Büyük meydan muharebesi başladı

(Bas tarafı 1 inci sayfa da)

Dün sabah hareket tekrar başlamış ve nihayet düşman 34 tank daha kaybederek gımal doğu istikametinde taradılmıştır. Çok geniş olan muharebe meydanının muhtelif kısımlarında kuvvetli zırlı ve makinelî İngiliz kolları hepâl düşmanın başlıca muvassala yollarını tehdit eden müteddid istikametlerde derin surette içeri sokulmuştur.

İngilizlerin maksadı Londra, 21 (A.A.) — Libyada ki İngiliz taarruzunun hedeflerini mütaale eden Times'ın harb muhabiri şunları yazıyor:

"İlk resmî beyanatta kullanılan cümlelerle haritanın tekkinden de anlaşılacağı gibi, maksadımızın, Cyraique'deki düşman seyyar kuvvetlerinin bir kısmını ve pek muhtemel olarak tam mevcudunu çember içine almak, bunları Akdeniz sahillerine doğru sıkıştırmak ve sonra tahrib etmek olduğunu düşünmek makul sayılabilir. Bu suretle Alman zırlı tümenlerini çemberlemeğe muvaffak olursak, harekât âdeti, örümcek ağı içinde bir ari avlamağa benzeyecektir."

Amerikada alâka Nevyok 21 (A.A.) — Reuter:

Nihayet yeni bir cephede çarpışmanın başlamasından dolayı memnuniyet gösteren ve yeni Libya taarruzunun ezici bir muvaffakiyete ulaşacağını uman milyonlarca Amerikalı, garb çözümlen gelen bütün haberleri sabırsızlıkla beklemektedirler. Taarruz, bu Amerika halkının muhayyemesini şiddetle tahrik etmiştir. Ve her tarafta konuşma mevzuu teşkil etmektedir. Her yandan işitilen sual: «Libyadan gelen son haberler ne diyor?» dan ibarettir.

Amerikalılar, 8 inci ordunun, kendi malmemelerini kullanmak suretiyle, azami netice alacağına tam inandıklarını belirtmektedirler.

Muharebe inkişaf ediyor Kahire 21 (A.A.) — Kahirede sa. lâhiyeli kaynaklardan bildirildiğine göre, bugün öğleden sonra bütün şiddetle devam eden Libya muharebesi, fevkalâde memnuniyet verici bir tarzda inkişaf etmektedir.

Adana - Mersin mntakası Parti müfettişliği

Izmir 21 (Hususî) — Mardin mebusu Halid Onaran Adana - Mersin mntakası Parti müfettişliğine tayin edilmiş vazifesi başına hareket etmiştir.

Libyada İngiliz taarruzu

(Bas tarafı 1 inci sayfa da)

Sontegrinde Sidi - Rezeg civarında büyük miktarda Alman tanklarla savaşa girişmişlerdir. Alman kuvvetleri, 70 tank ve 33 zırlı otomobil kaybettikten sonra, birkaç yüz de esir bırakarak geri çekilmiştir.

Sidi - Rezeg bölgesinde Sidi Ömer arasında, başka bir İngiliz zırlı otomobil teşekkülü, Bardia ve Gambut bölgelerinden cenuba doğru ilerlemiş olan başka bir Alman tank teşekkülü ile muharebeye tutuşmuştur.

19 Sontegrinde ilk çarpışmada, düşman 26 tank kaybetmiştir. Bizim kayıplarımız 20 tanktır. Dün sabah, bu harekete yeniden başlanmış ve neticede, düşman, 34 tank daha kaybederek şimal doğu istikametinde geri püskürtülmüştür.

Muharebe devam ediyor Bir-Eel-Gobi bölgesinde vaziyet, daha az sarıdır. Fakat şu cihet mahumdur ki bidayette bu bölgede harekete geçirilen İtalyan zırlı tümeni, herhalde muharebe üzerinde hiç bir tesir yapmamış ve muharebe hâlen devam etmekte bulunmaktadır. Hatırlardadır ki bu İtalyan zırlı tümeni, 18 Sontegrinde Sidi - Rezeg'e doğru ilk İngiliz ilerleyişinde İngiliz zırlı kuvvetleri tarafından hücum uğramış ve ciddi surette haraketlenmiştir.

Halıfaya ile Sidi Ömer arasındaki müdafa hattını tutan düşman üzerine kuvvetli taşıyıcı yapılmakta devam ediyor. Bu esnada, başta İngiliz zırlı teşkilatının müzaheret ile faaliyet bulunan imparatorluk kuvvetleri, Sidi Ömerin batısında İtalyan rakımla doğru durmadan arazi kazınmaktadır.

Herlemeler Geniş muharebe sahasının diğer kısımlarında, kuvvetli İngiliz zırlı ve motörlü kolları, bazı istikametlerde derin surette ilerlemeler kaydetmişler ve düşmanın bütün esaslı münakale hatlarını tehditleri altına almışlardır.

Alman tebliği Berlin, 21 (A.A.) — Alman ordularının başkumandanlığının tebliği: Şimali Afrika'da Alman - İtalyan mukabil taarruzu devam etmektedir. Tahrib edici ve pike bombardıman tayyareleri Libya ile Mısır hududu arasında tank ve motörlü vavta şophuluklarını dağıtmışlardır.

Marsa - Matruda'da askeri tesist müessir surette bombardıman edilmiştir. Hava muharebeleri esnasında düşman 4 tayyare kaybetmiştir.

İtalyan tebliği Roma 21 (A.A.) — İtalyan ordularının umumî karargâhının 537 numaralı tebliği:

Marmarika muharebesi dün sonradan inkişaf etmiştir. Alman ve İtalyan zırlı k'taları düşmanın yeni taarruzlarına iyice mukaveme ettikten sonra mukabil taarruzla geçerek düşmanın zırlı teşekküllerini geri püskürtmüşler, birçok tank tahrib etmişler ve esirler almışlardır.

Mihver tayyareleri bu muharebede büyük bir faaliyet göstermişlerdir. Tobruk cephesinde şiddetli bir topçu diellosu olmuştur.

İngiliz tayyareleri Trablus ve Bin-gaziyi bombardıman etmişlerdir. Hava sahili civarında tayyare topları tarafından alevler içinde düşürülmüştür.

Amerika De Gaulle teşkilâtını tanıyacak mı?

Vaşington 21 (A.A.) — De Gaulle teşkilât komitesinin Birleşik Amerika tarafından tasdikini istihof eden bir karar sureti muhtemel olarak bugün Amerika müessesiler meclisine tevdi edilecektir. Karar suretini tanzim eden cumhuriyetçi Foster Stearus bu nu mecliste şahsen teklif edecektir.

Halko Jalarının muhabere evrakı Ankara, 21 (Hususî) — Halko-daları muhabere evrakının Halko-levrakı gibi tenzilâli posta tarifesinden istifadesini temin edecek kanun lâihesi Meclis ruznamesine

Askerlerimize kış hediyesi hazırlayınız

Kızılay ve Yardım Sevenler Cemiyetleri bir beyanname neşrettiler

Ankara, 21 (Hususî) — Kızılay ve Yardımsevenler Cemiyetleri müşterek komitesi önümüzdeki Salı günü erlerimize kış hediyesi toplamağa başlayacaktır. Bu mü-nasebetle komite şu beyannameyi neşretti:

"İnsanlık âlemi bahtsız ve karanlık günler yaşıyor. Dünyanın üzerine çöken kabusun ne gibi yeni facialar doğuracağına şimdiden kestirmek zordur. Kanlı harb sahnelerine uzak olmayan memleketimiz, milli birliğin sağlanmasına inancak kahraman Türk ordusunun kudretine güvenerek huzur ve sükün içinde dir.

Kânum yaklaştı. Onları düşünelim. Hududlarımızda Türk şeref ve istiklâlini bekleyen binlerce kardeşimizi düşünelim ve hatırlayalım ki göndereceğimiz bir kış hediyesi onlara selâm ve sevgilerimizi gösterecek, yüreklerinde sıcak bir heyecan, tatlı bir ürperti yaratacaktır."

İngiliz - Alman hava ve deniz harbi

İngilizler 5 tayyareye karşı koyma gemisi batırdılar

Londra 21 (A.A.) — Amirallik dalresinin bir tebliğinde şöyle denilmektedir:

Geçen Çarşamba gecesi deniz karakol gemilerimiz düşmanla giriştikleri bir muharebe neticesinde Almanların bir tayyareye karşı koyma gemisi batırılmış, diğer iki gemi büyük bir ihtimalle batırılmış ve daha bir kaç gemi hasara uğratılmıştır.

Gece yarısından biraz evvel şark sahilinde cereyan eden bir muharebe neticesinde düşmanın iki tayyareye karşı koyma gemisi, kuvvetleri hiç bir hasara uğramadan büyük bir ihtimalle batırılmıştır.

Dünkü Perşembe günü sabah ilk saatlerinde iki hafif gemiden ibaret olan bir karakol kuvvetimiz altı tayyareye karşı koyma gemisiyle karşılaşmıştır. Gemilerimiz derhal ateş açarak aradaki boş mesafeyi 200 metreye kadar indirmişlerdir. Bu hareket takriben yarım saat kadar sürmüş, bir tayyareye karşı koyma gemisi muhakkak olarak batırılmıştır.

Diğer gemiler şiddetli isabetlerle hasara uğratılmıştır. Karakol gemilerimizde insanca sayılat yoktur. Hava sarı çemmiyetsizdir.

Bu müsademedен sonra İngiliz tayyareleri dışlerine dönen düşman gemilerini keşfederek bunlardan birini batırılmış, diğer birini hasara uğratmışlardır.

Alman tebliği Berlin 21 (A.A.) — Resmî tebliği: İngiliz sahil önünde seri hücum botları 19.20 Sontegrin gecesi kuvvetli bir himaye altında giden bir kafileye taarruz ederek düşmanın iki ticaret vapurunu batırılmışlardır. Bir petrol gemisi olan bu iki vapur ceman 9 bin tondur. Bundan başka iki vapur daha torpillemiş ve büyük bir ihtimalle batırılmıştır.

Yeni bir gece taarruzu esnasında İngiliz ve Alman seri hücum botları arasında kısa mesafeden bir muharebe olmuştur. Bu müsademedē seri bir Alman botu bir çarpışma esnasında öldürülmüştür. Çarpışma esnasında bu bot diğer botlar tarafından yedeğe alınmış ise de sonradan bu gemiyi bırakmak mecburiyeti hâsıl olmuştur ve limana dönerken batırılmıştır.

Sabahleyin düşman tarafından yapılan hava taarruzuna karşı müessir bir müdafaadan sonra diğer bütün Alman hücum botları dışlerine dönmüşlerdir.

Bir Alman ticaret heyeti şehrimizde

Alman ithalât, ihracat ve toptancı tacirleri birliği umumî reisi Dr. Rumph ve birliğin bazı azalarından mürekkep bir ticaret heyeti şehrimize gelmiştir.

Dr. Rumph, dün ithalât ve ihracat birlikleri umumî kâttibi ve ticaret ofisi umumî müdürünü ziyaret ederek temaslarda bulunmuştur. Rumph ithalât ve ihracat tacirlerimizden mürekkep bir heyeti teşkilinde bulunmak üzere Almanya'ya davet etmiştir.

Alman ithalât, ihracat ve toptancı tacirleri birliği umumî reisi Dr. Rumph ve birliğin bazı azalarından mürekkep bir ticaret heyeti şehrimize gelmiştir.

Dr. Rumph, dün ithalât ve ihracat birlikleri umumî kâttibi ve ticaret ofisi umumî müdürünü ziyaret ederek temaslarda bulunmuştur. Rumph ithalât ve ihracat tacirlerimizden mürekkep bir heyeti teşkilinde bulunmak üzere Almanya'ya davet etmiştir.

Dünkü Meclis müzakereleri

Ankara 21 (A.A.) — B. M. Meclisi bugün Refet Canitez'in reisliğinde toplanmış, «1111» sayılı askerlik kanunu, num 39 uncu ve 61 inci maddelerini değiştiren yeni 39 uncu maddesini, ilzerinde geçen müzakerelerden sonra, kabul eylemiş ve yeni 61 inci madde pojesini endümen geri vermiştir.

Bundan sonra Meclis ruznamesinde bulunan millî müdafaâ mükellefiyeti kanununun 68 inci maddesine bir fikra ilâvesine dair olan kanun lâihesi, nun birinci müzakeresini yapmış ve Pazartesi günü toplanmak üzere dağılmıştır.

"İnkilâb tarihi ve Türkiye Cumhuriyeti rejimi dersi,"

Ankara 21 (A.A.) — Yüksek tahsil müesseselerinin son iki sômsterinde bulunan talebeye gösterilmek üzere «İnkilâb tarihi dersi» nin ünvanı «İnkilâb tarihi ve Türkiye Cumhuriyeti rejimi dersi» olarak tesbit edilmiştir. Bu ders 1941-1942 ders yılından itibaren son iki sômster talebesine hâf, tada iki ders olarak okutulacaktır.

Ekmeklik unlar hakkında yeni bir kararname..

Fırıncılar ekmeklik unları börekçilere veremeyecekler

kararnameye göre mahdud miktarda da olsa börekçi ve pastacılar un verilmeyecektir

Ankara, 21 (Hususî) — Fırıncılara ekmek yapmaları için verilen unların bir kısmını simidçi, börekçi ve pastacı gibi hamur işle meşgul olan ticaret hanelere sattıkları tesbit edilmiş ve buna mâni olmak için Ticaret Vekâleti bir kararname projesi hazırlayarak Başvekilâte tekdîm etmiştir. Kararname esaslarına göre börekçi, simidçi ve pastacılarla hamur tatlısı yapanlara kararnamenin neşrinden sonra mahdud miktarda da olsa un verilmeyecektir. Bu suretle fırıncıların el altından gizli un satışı yapmalarının önüne geçilecektir. Börekçi ve pastacılar ellerinde bulunan un miktarlarını bir beyanname ile Toprak Mahsulleri Ofisine bildireceklerdir. Kararname yakında neşredilecektir.

Sırbistanda çarpışmalar

Çeteler bir generali kasaba kasaba dolandırdıktan sonra öldürdüler

Sofya, 21 (A.A.) — Ofi: Buraya gelen haberlere göre, Sırbistanda vaziyet gitgide daha ziyade karışmakta, general Nedici ile çeteler arasında ve komünistlerle milliyetçiler arasında mütemadiyen çarpışmalar vukubumaktadır. Bunlar, Yugoslavyanın eski Sofya ataşesini öldürdükten sonra Mikailo viç'in kumandası altındadırlar.

Sofyada daha feci bir takım haberler dolmaktadır. Bunlar meyanında temizleme harekâtında bulunan general Bogidar Putnikoviç'in kadî hâdisesi vardır. Bu general Stegare kasabasının asi çeteleri tarafından yakalanarak kasaba kasaba dolandırılmış, işkenceye konulmuş ve öldürüldükten sonra Yeltonoviç kasabası meydanında çürümlak bırakılmıştır.

Amerikada grevciler çarpıştılar

Pittsburg 21 (A.A.) — Pensilvanya, da Brownville'de greve istrak edenlerle emiyenler arasında arbedeler olmuştur. İki taraf birbirine silâh atmıştır.

Şimdi tahmin edildiğine göre Pensilvanya, garbi Virginie, Kentucky, Maryland ve Alabamada çalışan 175 binden fazla amele grev hareketine istrak etmiştir.

Vaşington 21 (A.A.) — Cümhuriyet, si, bir müddet sonra basın toplantısında söz alarak Pensilvanyanın Lepayette kontingunda, grevlerle grev yapmayan işçiler arasındaki çarpışmalarda, dünkü 3 kişiden başka 10 kişinin daha yaralandığını anlatmıştır.

Weygand Almanlar tarafından uzaklaştırılmış

Fransız hududda, 21 (A.A.) — Reuter: Buradaki Fransız mahfellerinde, general Weygand'ın vazifeden uzaklaştırılması, İngiliz kuvvetlerinin Tunus hududuna ulaşmasından evvel, şimal Afrikası topraklarına Mihvere bağlamağa çalışacak olan nazi ajanları kafflesinin, Afrika'ya geçebilmesi için alınmış bir tedbi mahiyetinde sanılmaktadır. Naziler tarafından yapılan bu son ve müstacel müdahale, Berlinin esasen bir İngiliz taarruzuna intizar etmekte olduğu suretinde izah edilmektedir.

Siyasal müşahideler, Weygand'ın uzaklaşmasının, Akdenizdeki İngiliz ablukasının daha fazla tazyikle belirlmesi neticesini vereceğini de sanılmaktadır.

Berlinde kanaat

Berlin, 21 (A.A.) — Yarı resmî bir kaynaktan bildiriliyor: Berlinde ki umumî mütealeaya göre, general Weygand'ın tekdâv edilmiş, siyasi erkânî değiştirmek yolunda Fransız hükümetinin ta'kib ettiği siyasete aid bir tedbirdir ve bu hususta başkalarının vaziyet almasına lüzum yoktur.

Kahkaha üstüne kahkaha... Bütün İstanbul dilinde ZİNCİRLEME AŞK

Büyük Fransız komedisi Tramel - Mirelle Pery - Pauley - Sinoel ilh. İlaveten: Türk sazile İzmir ELHAMRA Sineması Bugün 1 de tenzilâli matine

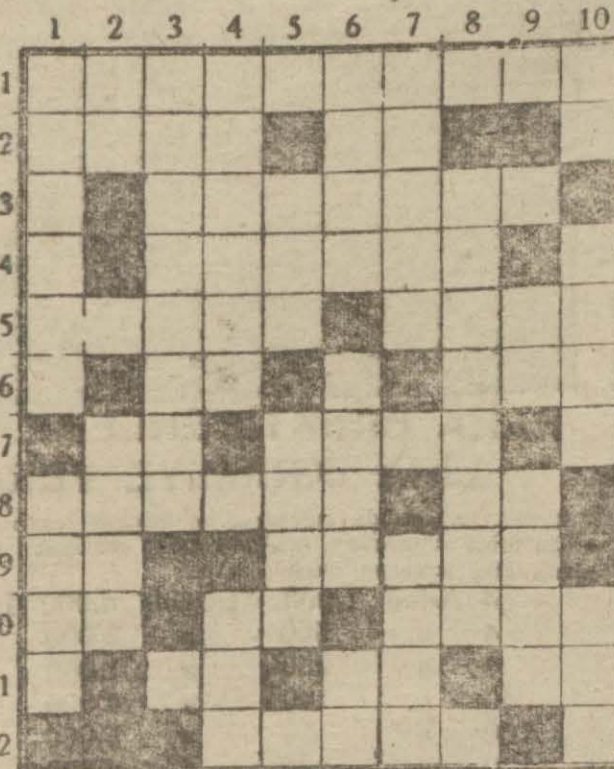
PERİ KIZI

Bekleyin onu siz de seveceksiniz

"Son Posta,"nın bulmacası : 13 - 5

Bunlardan 30 tanesini hallederek bir arada yollıyan her okuyucumuza bir hediye takdim edeceğiz

Soldan sağa:
1 - Bir profesörün (10) payesi
2 - Bir erkek ismi (4), Sonuna (n) gelirse bir iş olur (2).
3 - Gece de mizde kiltrelerin takıldığı işk (7).
4 - İrad (6).
5 - Bir erkek ismi (5), Piyango (fransızca) (4).
6 - Bir hayvan (2), Donuk (3).
7 - Ayı yuvası (2), Bir cins köpek (4).
8 - Mal sahipli (6), İşaret zâmiri (2).
9 - Zaman (2), Fal (5).
10 - Nota (2), Duman (2), Afş (4).
11 - Vilâyet (2), İskambilde (2) bir büyük kâğıd (2), Sonuna (n) gelecek köy otele olur (3).
12 - Keemeğe yarayan bir alet (5).
Yukarıdan aşağı:
1 - İzin kâğıdı (fransızca) (6), Akçe (4).
2 - Mısır lâhâz (2), Yardım parası (4).
3 - Bir nevi kıymetli taş (8).
4 - Elgâhâk (2), Kuyruklu (6).

5 - Damarlarımızda bulunur (3), Kuvvet (fransızca) (4).
6 - Becerikli (4), Göğüs (4), Asimaktan emri hazır (2).
7 - Bayanların gözlerine sürdüğü (5), Güzel koku (4).
8 - Benzini araba (8).
9 - Uzak nidası (2), Bir millet (4).
10 - Nota (2), Fotoğrafın kısası (4).

